

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Çevre ve İklim Değişikliği

Uygulama ve Destek Programları

(Türkiye İhracatçılar Meclisi)

Abdüssamet AYDIN
İklim Değişikliğine Uyum Koordinatörü
abdussamet.aydin@tarimorman.gov.tr

22 Mart 2023

TRGM | Sen Üret Yeter

SUNUM İÇERİĞİ

- **YÖNETİM VE GÖREVLERİMİZ**
- **ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER VE MÜZAKERELER**
- **İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMA FAALİYETLERİ**
 - Ülkemizde Sera Gazı Emisyonları
 - İklim Değişikliği ve Tarım Çalıştayı – Sonuç Bildirgesi
 - Tarımsal Kuraklık Çalışmaları
- **İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ PROJE UYGULAMLARI**
 - İklim Dostu Tarımsal Faaliyetler İçin FAO-GEF-IPA Projeleri
 - Anadolu Bozkır Ekosistemleri İçin İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Stratejisi
- **SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM FAALİYETLERİ**

Genel Müdür

Kontrolörler Başkanlığı

Tarımsal Çevre ve Doğal Kaynakları Koruma Daire Başkanlığı

AB Yapısal Uyum Yönetim Otoritesi Daire Başkanlığı

Tarım Sigortaları ve Doğal Afetler Daire Başkanlığı

Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgeleri Daire Başkanlığı

İstatistik Daire Başkanlığı

Sulama Sistemleri ve Tarımsal Altyapı Hizmetleri Daire Başkanlığı

Tarımsal Desteklemeler ve Finans Daire Başkanlığı

Teşkilatlanma Daire Başkanlığı

Entegre İdare ve Kontrol Sistemi Daire Başkanlığı

Tarım Arazileri Yönetimi Daire Başkanlığı

Tarım Teknolojileri ve Mekanizasyon Daire Başkanlığı

Kırsal Kalkınma Daire Başkanlığı

Etüt ve Projeler Daire Başkanlığı

Toprak Koruma ve Arazi Değerlendirme Daire Başkanlığı

İdari İşler ve Koordinasyon Daire Başkanlığı

Tarım Alet ve Makine Test Merkezi Müdürlüğü

Tarımsal Pazarlama Daire Başkanlığı

TRGM | Sen Üret Yeter

Vizyonumuz: Kırsalın, çalışan, üreten, yaşanan ve korunan alanlar haline getirilmesidir.

Misyonumuz: Tarımsal alt yapıyı düzenleyerek, kırsal alanı yaşanabilir hale getirmek ve kalkınmayı sağlamaktır.

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER ve MÜZAKERELER

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS):

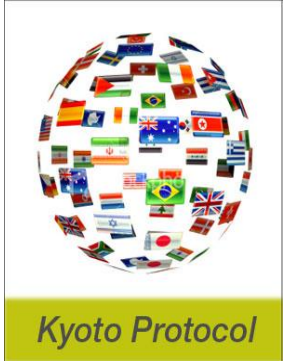
- ✓ 21 Mart 1994 tarihinde yürürlüğe girdi
- ✓ 2001 yılında Türkiye'nin özel şartları tanındı (Ek 2 listesinden çıkarılması)
- ✓ 24 Mayıs 2004 tarihinde Türkiye BMİDÇS'ne taraf oldu

Kyoto Protokolü:

- ✓ 1997 yılında imzaya açıldı
- ✓ 2005 yılında yürürlüğe girdi
- ✓ 26 Ağustos 2009 tarihinde Türkiye Kyoto Protokolüne taraf oldu (sayısallaştırılmış salım azaltımı ve sınırlandırma taahhüdü almaksızın)

Paris Anlaşması:

- ✓ 4 Kasım 2016 itibarıyla yürürlüğe girdi
- ✓ Sözleşmeye taraf 197 ülke tarafından imzalanan anlaşmaya taraf olan ülke sayısı 175
- ✓ Paris Anlaşması **TBMM tarafından 06.10.2021 tarihinde** onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.

COP21 • CMP11
PARIS 2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE

TRGM | Sen Üret Yeter

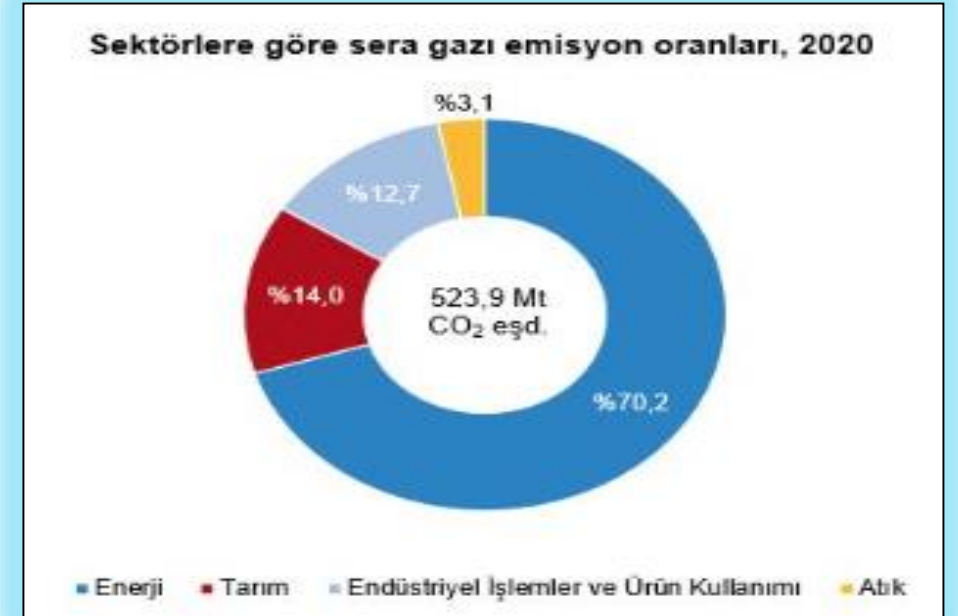
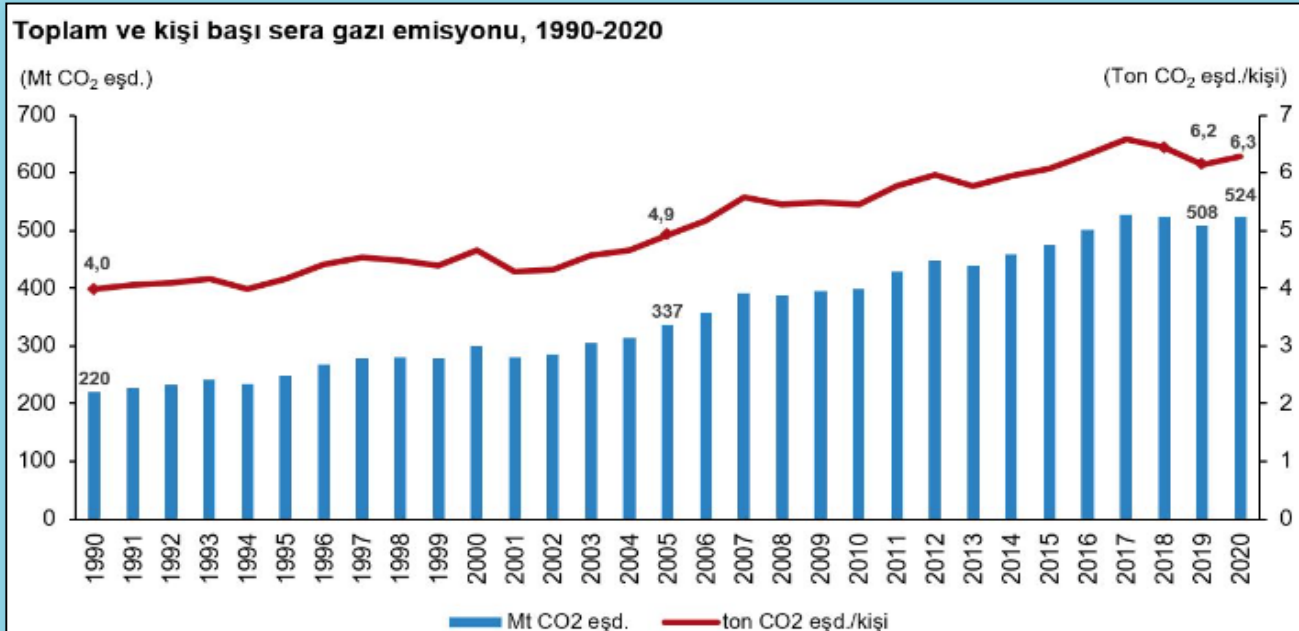
ÜLKEMİZDE SERA GAZI EMİSYONLARI

Toplam sera gazı emisyonu 2020 yılında 523,9 Mt CO₂ eşdeğeri oldu

Sera gazı envanteri sonuçlarına göre, 2020 yılı toplam sera gazı emisyonu bir önceki yıla göre %3,1 artarak 523,9 milyon ton (Mt) CO₂ eşdeğeri (eşd.) olarak hesaplandı. Kişi başı toplam sera gazı emisyonu 1990 yılında 4 ton CO₂ eşd., 2019 yılında 6,2 ton CO₂ eşd. ve 2020 yılında 6,3 ton CO₂ eşd. olarak hesaplandı.

Toplam sera gazı emisyonlarında 2020 yılında CO₂ eşd. olarak en büyük payı %70,2 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken bunu sırasıyla **%14 ile tarım**, %12,7 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı ve %3,1 ile atık sektörü takip etti.

DEĞİŞEN İKLİM, DÖNÜŞEN TARIM KAPSAMINDA “İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE TARIM ÇALIŞTAYLARI”

Ulusal Düzeyde 28-30 Haziranda İzmir ve 29 Eylül-1 Ekim Şanlıurfa illerinde 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüklerimiz, Üniversiteler, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Orta Asya Alt Bölge Ofisi, ilgili kurum ve kuruluşlar ve STK'ların katılımı ile gerçekleştirmiş olduğumuz çalıştaylarda;

- ✓ Küresel İklim değişikliği,
- ✓ İklim Değişikliğinin Tarıma etkisi,
- ✓ Tarımın iklim değişikliğine etkisi,
- ✓ Tarım sektöründe iklim değişikliğine uyum ve azaltım için gerekli tarımsal faaliyetler konusunda farkındalığın arttığı yapılan anketler ile görülmüştür.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ve TARIM SONUÇ BİLDİRGESİ

- ✓ Bakanlığımız öncülüğünde 'Tarım Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı' oluşturulacaktır.
- ✓ İklim dostu tarımsal destekleme modeli, ekosistem odaklı gıda üretim modeli hayata geçirilecektir.
- ✓ 2023-2027 dönemini kapsayan 'Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi Eylem Planı'mız Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile en kısa sürede yürürlüğe girecektir.
- ✓ Tarım ve mera alanları için, kuraklık erken uyarı sistemleri kurulacaktır.
- ✓ 'Bozkır Ekosistemlerinde İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Stratejisi' uygulamaya alınacaktır.
- ✓ Basınçlı modern sulama yöntemlerinin desteklenmesine ve yaygınlaştırılmasına devam edilecektir.
- ✓ Tarımsal sulamada suyun tasarruflu kullanımını çiftçimize anlatmak amacıyla geliştirdiğimiz 'Uygulamalı Çiftçi Okulları Projesi' ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.
- ✓ Kuraklığa ve soğuğa toleranslı yeni tohum çeşitleri geliştirilecek ve hastalıklara dayanıklı çeşitlerinin kullanım alanları yaygınlaştırılacaktır.
- ✓ Tarımsal potansiyelinin düşük olması nedeniyle terk edilen tarım alanlarının biyolojik rezerv alanları olarak değerlendirilmesi için çalışmalar başlatılacaktır.
- ✓ Permakültür uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
- ✓ Agroekolojik uygulamalar küçük aile işletmelerinden başlanarak desteklenecek ve uygulanacaktır.

TARIMSAL KURAKLIK ÇALIŞMALARI

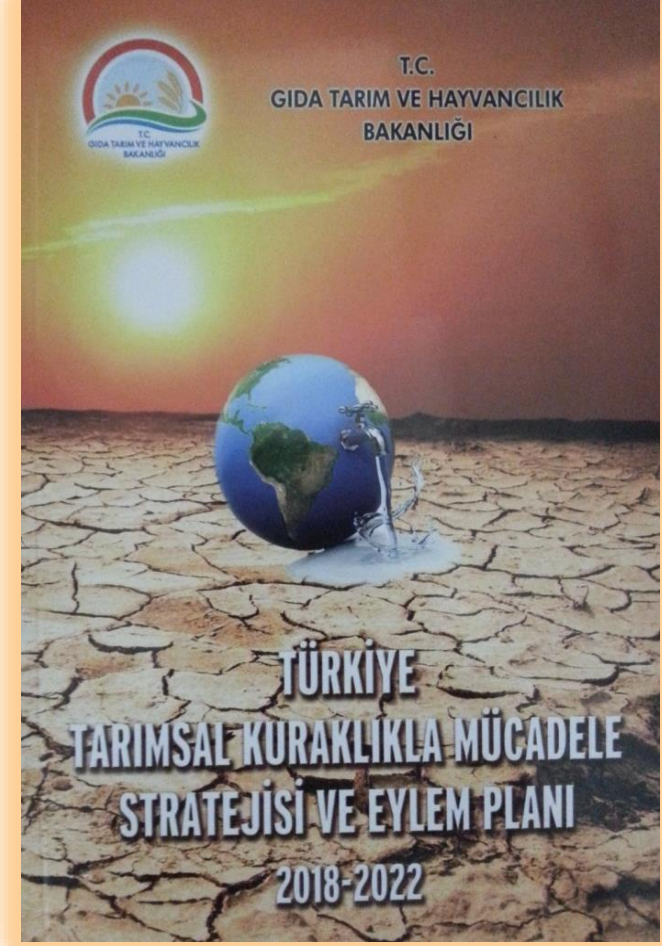

Ülkemizde yaşanması muhtemel tarımsal kuraklıkla ilgili olarak 2018-2022 Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Eylem Planı ile;

- ✓ Tarımsal kuraklık konusunda kamuoyu bilinç düzeyinin artırılmasını,
- ✓ Paydaşların sürece dahil edilmesini,
- ✓ Sürdürülebilir tarımsal su kullanımının planlamasını,
- ✓ Kuraklığın yaşanmadığı dönemlerde gerekli tedbirlerin alınmasını,
- ✓ Kriz dönemlerinde etkin mücadele programı uygulayarak kuraklığın etkilerini en aza indirilmesini amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, 2021-2022 Tarım yılı içerisinde ülke genelinde meteorolojik veriler, sulama amaçlı depolamalarımızın (Baraj ve Gölet) havza bazlı doluluk oranları ve 81 ilimizde hububat ekim alanları ve hububatın fenolojik gözlemleri bir bütün olarak değerlendirilerek her ay olmak üzere;

- ✓ 12 adet İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu,
- ✓ 12 adet Risk Değerlendirme Komitesi Raporu,
- ✓ 12 adet İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi ile Risk Değerlendirme Komiteleri Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır.

2023-2027 yıllarını kapsayan Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı oluşturuldu.

Söz konusu **Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı** her beş yılda bir güncellenerek 2013-2017 ve 2018-2022 dönemlerini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Son olarak 02.02.2022 tarih ve 31738 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Kuraklık Yönetimi Çalışmaları Hakkında Cumhurbaşkanlığı karar ile çalışma usul ve esaslarını düzenleyen 23.07.2022 tarih ve 31901 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik kapsamında 2023-2027 dönemini kapsayan eylem planı güncellenmiştir.

Tarım Sigortaları (TARSİM)

18,5 Milyon adet
POLİÇE

10 Milyar TL
Tazminat

11,4 Milyar Devlet
Desteği

Hayvan Hayat Sigortasında %16,
Su Ürünlerinde %12,
Seçili Ürünlerde Dolu Riskinde % 5-15.

Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası Devlet Prim Desteği %60'dan
%70'e,
Eşik Değer %70'den %80'e Çıkarılmıştır

Narenciye ve Üzümde Sıcak Hava Zararı
TARSİM'de teminat altına alındı.

Pamukta Yağmur Zararı TARSİM'de teminat altına alındı.

Gelir Koruma
Sigortası
Avrupa'da İlk
Defa Ülkemizde

(2006-2022)

İKLİM DOSTU TARIMSAL FAALİYETLER İÇİN PROJELERİMİZ

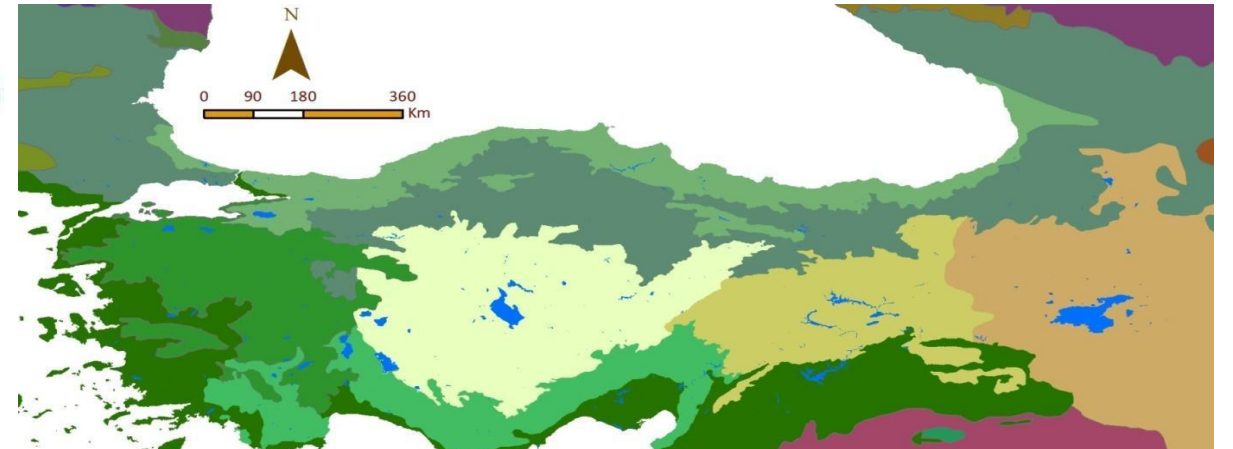
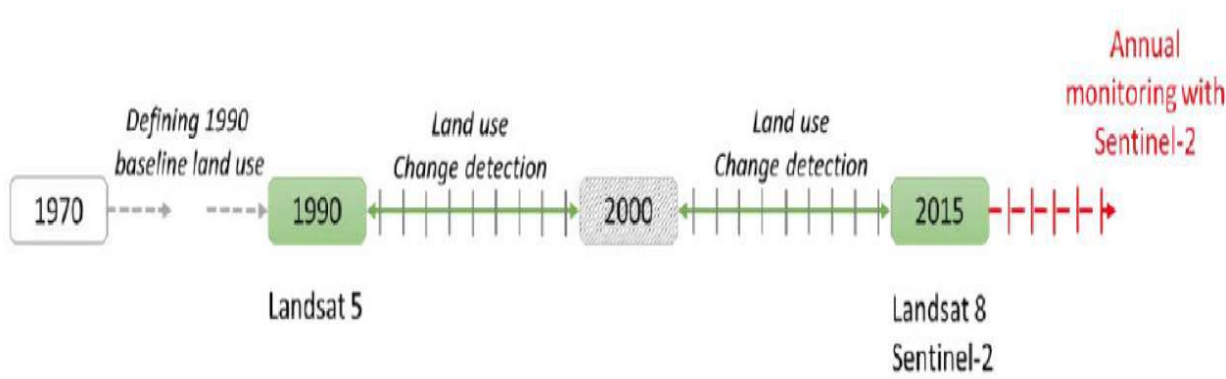

1-Arazi Kullanımı, Arazi Kullanımı Değişikliği Ve Ormanlık (AKAKDO) Sektörü İçin Analitik Temel Geliştirme Teknik Destek Projesi

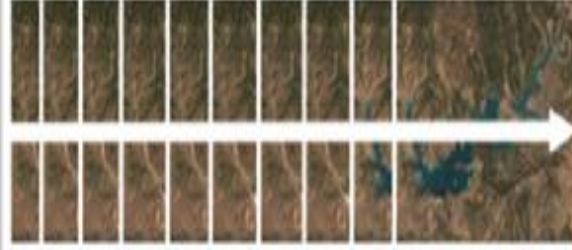
AB tarafından finanse edilen (2017-2019) “Arazi Kullanımı, Arazi Kullanımı Değişikliği ve Ormanlık (AKAKDO) Sektörü İçin Analitik Temel Geliştirme Teknik Destek Projesi” ile;

- ✓ Faaliyet verileri ile ilgili AKAKDO sektör metodolojileri değiştirilmiş,
- ✓ Uluslararası uzman deneyimli bir şirket tarafından mekansal olarak açık bir arazi örtüsüne ait aktivite verisi üretilmiştir.
- ✓ Sistem, 1990'dan 2015'e kadar uydu görüntüleri ile tüm arazi örtüsünü izleyerek, tüm arazi kullanım değişikliklerini yıllık olarak vermiştir.
- ✓ Tüm arazi örtülerini ve değişikliklerini sorgulamak için bir veritabanı geliştirilmiştir. Daha yüksek düzeyde doğruluk için Türkiye 8 ekolojik bölge ve 28 orman idari bölgesine ayrılmıştır.

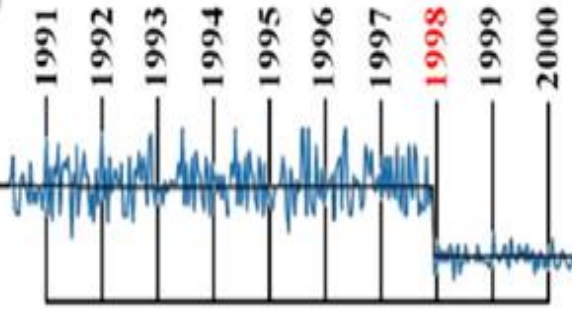

1990

2000

2-Anadolu Bozkır Ekosistemlerinde Ekosistem Tabanlı Tarım (Eba) Uygulamaları Projesi

Bozkır alanlarının ve hassasiyetlerinin tespit edilmesi ve bu alanlarda iklim değişikliğine uyumun sağlanmasına yönelik 2016-2018 yılları arasında Avrupa Birliği tarafından 3.000.000 Euro finanse edilerek Bakanlığımız ve FAO ortaklığında “**Anadolu Bozkır Ekosistemlerinde Ekosistem Tabanlı Tarım Uygulamaları Projesi**” tamamlanmıştır.

Proje ile “ Anadolu Bozkır Ekosistemleri İçin İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Stratejisi” hazırlanmıştır.

EBA projesi ile; iklim değişikliğine uyum ve bozkır ekosisteminde yeralan alanlarında sürdürülebilir arazi ve toprak yönetimi prensiplerine uygun olarak tarımsal faaliyetlerin yönetimi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Bu proje kapsamında ayrıca Bakanlığımızca ilk defa 39 ili ve toplam 32 milyon ha. alanı kapsayan Bozkır Ekosistem Haritası oluşturulmuştur.

HASSASİYET (DUYARLILIK) HARİTASI

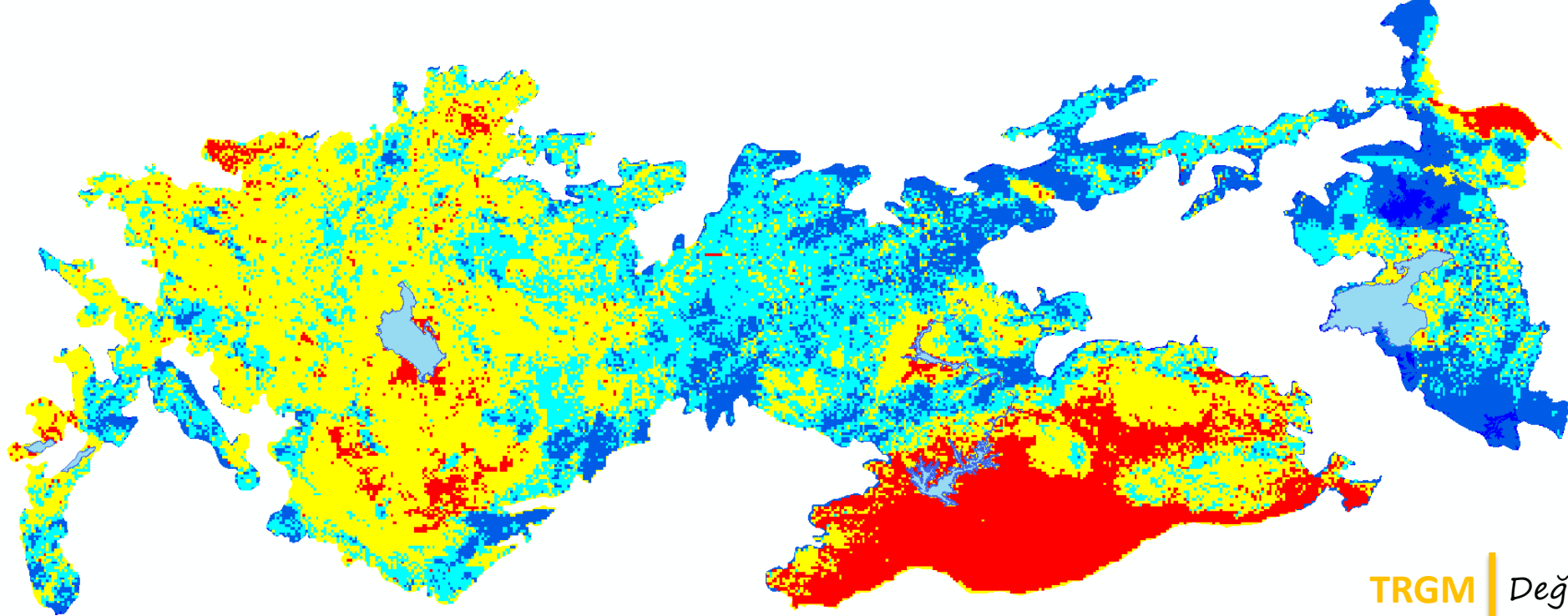

Etkilenebilirlik Analizi_Vulnerability Analysis

Sensitivity

- Very Strongly
- Strongly
- Moderately
- Slightly

Value	Area_Ha	Sensitivity
1	4 202 398	Çok Şiddetli
2	12 415 687	Şiddetli
3	8 958 938	Orta
4	4 423 000	Hafif

EBA PROJE SAHASI ALET EKİPMAN DAĞILIMI

<i>ALET/EKİPMAN</i>	<i>KADINHANI</i>	<i>ILGIN</i>	<i>TOPLAM</i>
<i>DOĞRUDAN EKİM MİBZERİ (MEKANİK)</i>	4	4	8
<i>ANIZA EKİM MİBZERİ (PNÖMATİK)</i>	2	2	4
<i>PÜLVERİZATÖR (1 TONLUK)</i>	1	1	2
<i>DİSKLİ ÇAYIR BİÇME MAKİNESİ</i>	1	1	2
<i>KATI GÜBRE DAĞITIM MAKİNASI</i>	4	3	7
<i>GÜBRE DAĞITIM MAKİNESİ</i>	3	3	6
<i>TOPLAM</i>	<i>15</i>	<i>14</i>	<i>29</i>

Anılan "Anadolu Bozkır Ekosistemleri İçin İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Strateji Belgesi" ne ilişkin 2022/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 07.06.2022 tarihli ve 31859 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- İklim değişikliğinden etkilenen ve etkilenecek ekosistemlerde direnç oluşturmak,
- Tarım ekonomisi ve kırsal nüfusu iklime dirençli hale getirmek,
- İklim değişikliği uyum stratejilerini desteklemek amacıyla ekosistem tabanlı uyum çalışmalarını politika, planlama ve karar mekanizmaları ile bütünleştirmek ve
- Yönetim kapasitesine sahip paydaşlar ile yönetim modeli geliştirmek olarak belirlenmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

ANADOLU BOZKIR
EKOSİSTEMLERİ İÇİN İKLİM
DEĞİŞİKLİĞİNE EKOSİSTEM TABANLI
UYUM STRATEJİSİ

2022-2036

7 Haziran 2022 SALI

Resmî Gazete

Sayı : 31859

GENELGE

Cumhurbaşkanlığından:

Konu: Anadolu Bozkır Ekosistemleri İçin İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Strateji Belgesi (2022-2036)

GENELGE
2022/8

Küresel ölçekte iklim değişikliği bütün sektörler gibi tarımı da etkilemektedir. Günümüzde sürdürülebilir olmayan tarım teknikleri nedeniyle doğal kaynaklar ve biyolojik yaşam zayıflamakta, iklim değişikliğinin etkileriyle birlikte tarımsal verimlilik azalmaktadır.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında yürütülen çalışmalarda tarım sektöründe iklim değişikliğine uyum sağlanması için mali-etkin bir yaklaşım olan ve doğa temelli bir çözüm stratejisi olarak biyoçeşitlilik ve ekosistem hizmetlerinin kullanılmasını ifade eden "Ekosistem Tabanlı Uyum" önerilmektedir.

Bu itibarla Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Bozkır Ekosistemlerinde İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum İçin Tarımsal Uygulamalar Projesi" yürütülerek iklim değişikliği etkilerine karşı bozkır alanlarında sürdürülebilir, ekonomik bir tarımsal üretim modelinin yaygınlaştırılmasına yönelik "Anadolu Bozkır Ekosistemleri İçin İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Strateji Belgesi (2022-2036)" hazırlanmıştır. Mezkûr Strateji Belgesi, Tarım ve Orman Bakanlığının resmi internet adresinde (www.tarimorman.gov.tr) yayımlanacaktır.

Strateji Belgesinin uygulanma sürecinde ihtiyaç duyulacak her türlü destek ve yardımın ilgili kurum ve kuruluşlarca hassasiyetle yerine getirilmesi hususunda gereğini rica ederim.

6 Haziran 2022

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TRGM | Sen Üret Yeter

3-Sürdürülebilir Arazi Yönetimi Ve İklim Dostu Tarım Projesi (2015-2022)

Projenin amacı; Konya Kapalı Havzası'nda; ormanların, tarım alanları ve meraların sürdürülebilir yönetiminin güçlendirilmesi, biyoçeşitliliğin arazi kullanım planlarına entegrasyonu, iklim değişikliği ile mücadele için düşük karbonlu teknolojilerin benimsenmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Projenin Bileşenleri;

- ✓ Boşluklu kapalı ormanların rehabilitasyonu
- ✓ İklim dostu tarım uygulamaları
- ✓ Sürdürülebilir arazi yönetimi için uygun ortamın oluşturulması

İklim Dostu Tarım faaliyetler ile;

- ✓ 51 Adet İklim Dostu Makine,
- ✓ 850 da alanda İklim Dostu Tarım , meyve bahçesi demonstrasyonları,
- ✓ 810 da alanda akıllı sulama sistemi,
- ✓ 600 da alanda mera ıslahı yapılmıştır,
- ✓ 4 Adet Biyogaz tesisi (**Günlük: 816 kw/saat**)
- ✓ 13 adet farklı alanda Rüzgar Perdesi yapımı (Gözlü TİGEM İşletmesi)
- ✓ 7 bölgede 3 pilot alanda 31 adet Uygulamalı Çiftçi Okulu (UÇO) kurulmuş ve faaliyetlerine devam etmektedir.

Ayrıca;

- ✓ 13 mısır tarlası, 15 şeker pancarı tarlası ve 11 elma bahçesi için programlı sulama uygulamaları yapıldı.
- ✓ Çiftçilere programlı sulama programları ve programlı sulama teknikleri konusunda eğitimler verilerek şeker pancarı için %25.5 ve %23,2 ve mısır için %23,5 ve %23.9'luku ve elektrik tasarrufu elde edildi.
- ✓ Programlı sulamanın kullanılması da şeker pancarı (şeker verimi) verimini %9 ve mısırdaki %29,2 oranında arttı.

4-Nitrat Eylem Planları İçin İzleme Ve Raporlama Metodolojisi Kurularak Suların Tarımsal Kirlenmeye Karşı Korunması Projesi (2021-2023)

Proje Bütçesi Ve Finans Kaynağı : 2.002.500 Avro Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) - Çevre ve İklim Sektörü / Su Eylemi Operasyon Programı

Projenin Genel Amacı: Türkiye'de tarımsal kaynaklı kirliliğe karşı su kaynaklarının korunması için nitrat eylem planlarının uygulanması ile; su kalitesinin ve doğal kaynakların korunmasına, iklim değişikliğinin azaltılmasına ve iklim değişikliğinin etkilerine karşı daha fazla dayanıklılığa katkıda bulunmaktadır.

Projenin Operasyonel Amacı

NHB'lerde Nitrat Eylem Planlarının uygulanmasına yönelik izleme metodolojisinin AB Nitrat ve Su Çerçeve Direktiflerine uygun

Proje İlerleme Durumu:

Poroje 29.11.2021 tarihinde fiili olarak başlatılmıştır.

5-"Türkiye İklim Akıllı ve Rekabetçi Tarımsal Büyüme Projesi" (TUCSAP)

Proje Amacı: Türkiye'de tarım sektöründe sürdürülebilir ve rekabetçi tarımsal büyüme için kapasiteyi güçlendirmek ve iklim akıllı yaklaşımların kullanılmasını teşvik etmektir.

Proje; çiftçilerin ve tarımsal işletmelerin **akıllı çiftçiliği/iklim dostu teknoloji** ve uygulamaları kullanmalarını ve inovasyonu geliştirerek ve **sürdürülebilir toprak ve arazi kullanımının** planlamasını/yönetimini desteklemek için bilgi üretimi ve yaygınlaştırılması, **tarımsal verilerin toplanması ve analizi** gibi bir dizi alanda sürdürülebilir ve rekabetçi büyümeye yönelik kapasiteyi güçlendirerek tarımda sektörünün daha **iklim dostu**, kapsayıcı bir yönetime doğru geçişini destekleyecektir.

Proje Bileşenleri. Proje dört bileşen üzerinden uygulanacaktır:

Bileşen 1: İklim Akıllı Tarımsal Gıda Politikası, Planlama ve Yatırımlar için Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

o Alt-bileşen 1.1: Toprak sağlığını ve arazi kullanımı ile ilgili planlamayı/yönetimi geliştirmek için bilgi açıklarını azaltmak.

o Alt-bileşen 1.2: Sektörel bilgi toplama ve yönetimi için TOB dijital planı

Bileşen 2: Etkili hastalık sürveyansı, teşhis ve kontrol için hayvan sağlığı kapasitesinin artırılması

o Alt-bileşen 2.1: Hayvan sağlığı enstitülerinin kapasitesinin güçlendirilmesi

o Alt-bileşen 2.2: Hayvanlarda bulaşıcı ve vektör kaynaklı hastalıklar ve zoonozlar için veteriner tıbbi ilaç ürün kontrolünün güçlendirilmesi ve iyileştirilmesi

Bileşen 3: Artırılmış Verimlilik, Kaynak Verimliliği ve İklim Dayanıklılık için Yatırımlar

o Alt-bileşen 3.1: Bahçe bitkileri üretiminde iklim direncinin, üretkenliğin ve kaynak kullanım verimliliğinin güçlendirilmesi

o Alt-bileşen 3.2: İlgili ürünlerde İAT teknolojilerinin/uygulamalarının benimsenmesini teşvik etmek

o Alt-bileşen 3.3: Su kirliliği ve sera gazı emisyonları üzerindeki sığır üretim baskılarının azaltılması

o Alt-bileşen 3.4: İAT'yi desteklemek için araştırma ve yenilikler

Bileşen 4: Proje Yönetimi, İzlemesi ve Değerlendirmesi.

6-Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Yukarı Sakarya Havzası Projesi

Projenin Amacı; ATD hedeflerinin belirlenmesi, planlanması ve karar verme süreçlerine katkıda bulunulması için Yukarı Sakarya Havzasında ATD yaklaşımının uygulanması ve ardından ulusal düzeyde yaygınlaştırılmasıdır.

Proje Paydaşları; T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)

Proje Uygulama Alanı; Yukarı Sakarya Havzası (Ankara, Eskişehir, Kütahya).Proje Süresi 48 ay olup, Proje Finansman Kaynağı Küresel Çevre Fonu (GEF) dur. Toplam Proje Bütçesi, 16 Milyon ABD Doları (2,4 Milyon ABD Doları GEF kaynağı, 13,6 Milyon ABD Doları Eş Finansman)

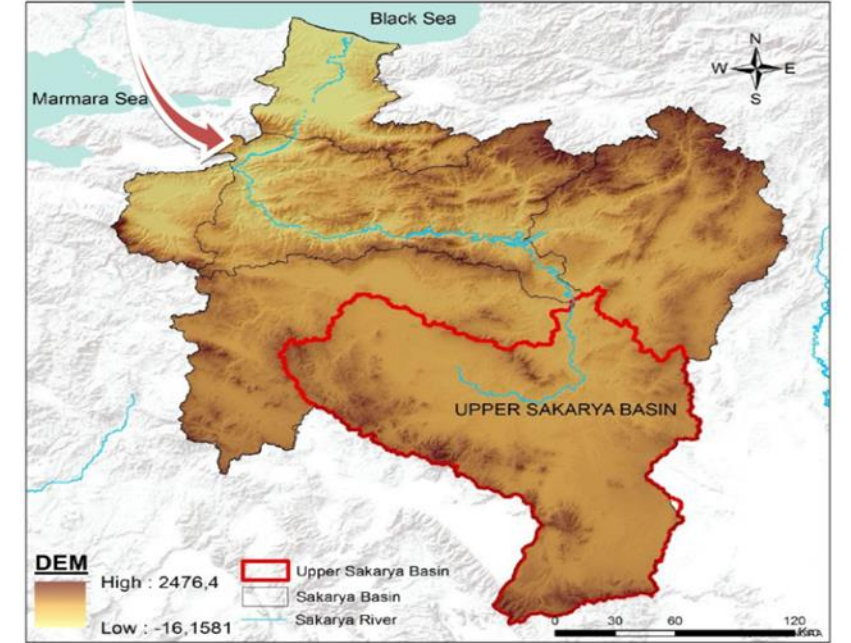
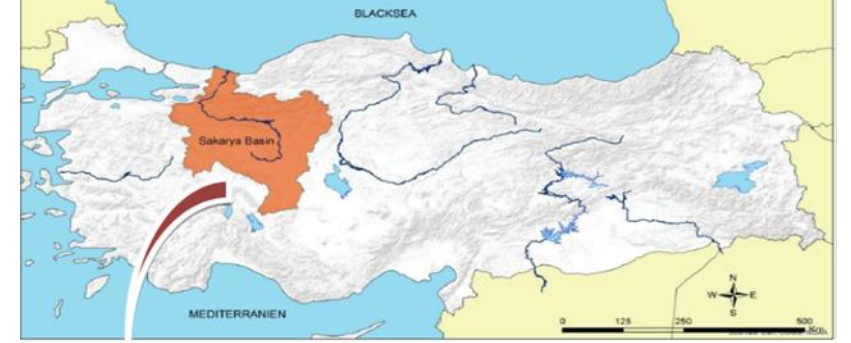
Proje Bileşenleri

1- ATD'nin uygulanması için uygun ortamın güçlendirilmesi

2- ATD'YE yönelik karar destek sistemi oluşturulması

3-ATD Yaklaşımının Yukarı Sakarya Havzasında demonstrasyonu

4- ATD tecrübesinin yaygınlaştırılması, izleme ve değerlendirmesi

Uygulamalı Çiftçi Okulları (UÇO)

- ✓ Yukarı Sakarya Havzası'nda pilot alanlarda **Uygulamalı Çiftçi Okulları** (UÇO) kurulması öncesinde yerel ve merkezi kurum personeli için eğitim düzenlendi Ankara, Eskişehir ve Kutahya illeri için çiftçi okulları planlandı
- ✓ Proje kapsamında ATD izleme, değerlendirme ve raporlama eğitimleri düzenlendi
- ✓ Proje kapsamında eğitimler, teknik çalıştaylar ve paydaş buluşmaları gerçekleştirildi

Demonstrasyonlar

- ✓ Proje kapsamında Kütahya ilinde katılımcı bir mikrohavza planı geliştirildi
- ✓ 10 ha alanda mera rehabilitasyonu yapıldı
- ✓ Şeker pancarı, soğan ve mısır sahalarında 200 dekar alanda damlama sulama demonstrasyonları planlandı
- ✓ Kütahya'da ahşap satış alanları kurularak köylülerin desteklenmesi planlandı.

Proje kapsamında köylülere tohum temini ile toprak işlemez tarım uygulamalarını göstermek ve gübreleme konusunda desteklemek için anıza ekim makineleri ile katı gübre dağıtma makineleri temini edildi

- ✓ Arazi verimliliğini artırmak için toplumsal cinsiyete duyarlı iklim değişikliğine dayanıklı uygulamalarının tanıtılması kapsamında:
- ✓ Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi; sera kurulumu ve makina ekipman temini
- ✓ Gübreleme alternatifleri oluşturulması ve diğer pek çok demonstrasyon baslatıldı
- ✓ Ürün rotasyonu uygulanan sahalarda, sertifikalı tohum temini gerçekleştirildi ve aynı alanlarda organik toprak düzenleyici olan leonardit ile denemeler yapılarak nohutta yaklaşık %50 verim artışı elde edildi.
- ✓ Aile tipi biyogaz sistemleri planlandı

Proje Kapsamında Temin Edilen Makinalar

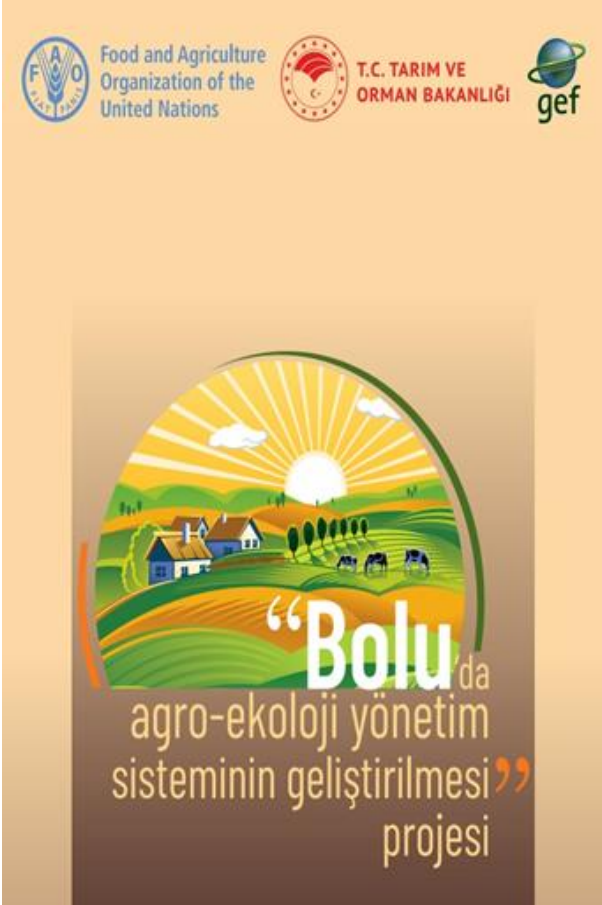

- ✓ 2 adet doğrudan ekim makinesi ve
 - ✓ 6 adet katı gübre dağıtım makinesi,
 - ✓ Vakum makinası
 - ✓ Fırın
- % 100 hibe kapsamında teslimatları yapılmış ve çiftçilerimizle sahada uygulamalara başlanmıştır.

7-Ekosistem Odakli Gıda Üretimini Teşvik Edilmesi Yoluyla Agro-ekoloji Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi

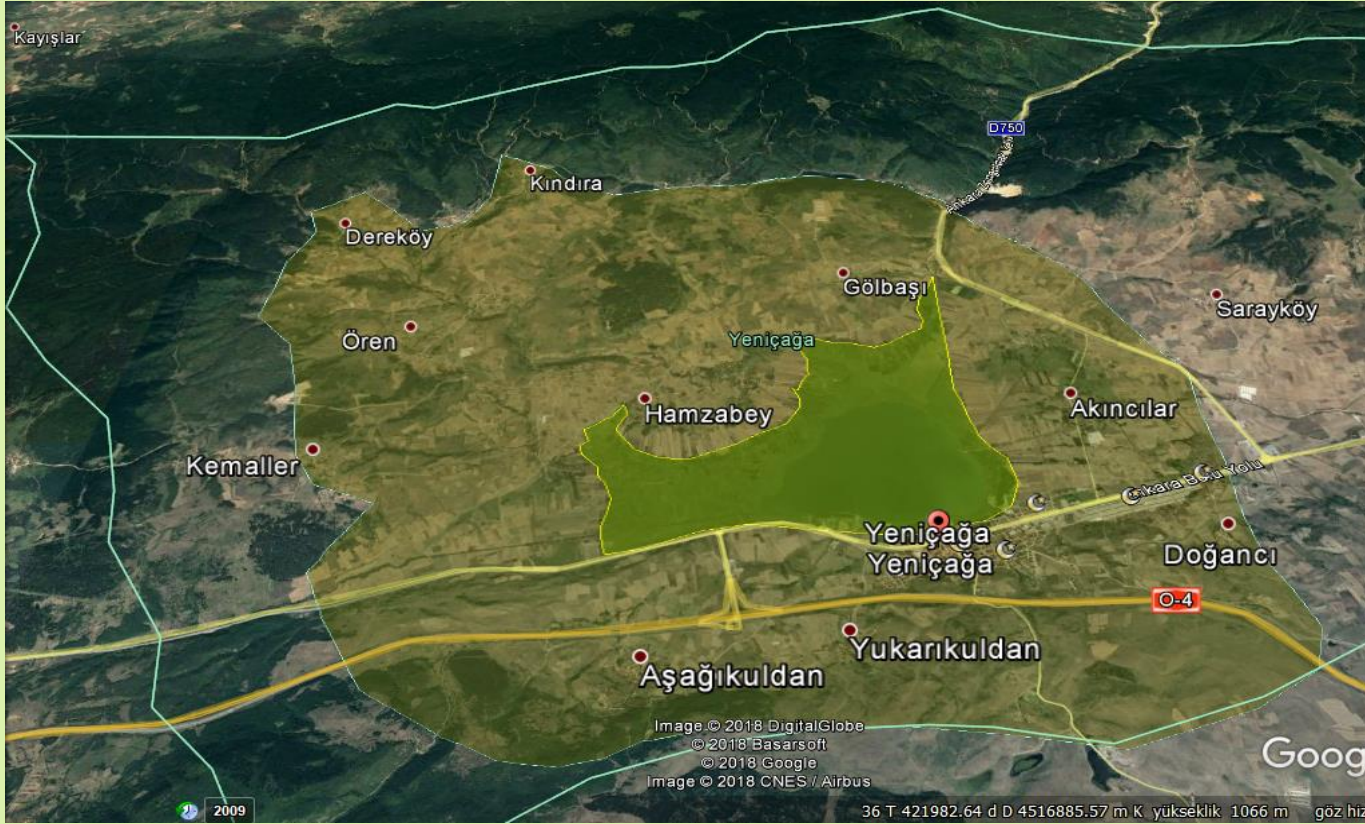
Korunan ve/veya Uluslararası sözleşmelere göre koruma alanı ilan edilmiş ve tescillenmiş alanlara tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkisinin bertaraf edilmesi, Sürdürülebilir Koruma -Kullanma Dengesi içerisinde bir özel üretim modeli geliştirmesini, sürdürülebilir tarımsal çevrenin korunmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu amaçla proje kapsamında;

- ✓ “Ekosistem odaklı gıda üretim modelinin” geliştirilmesi,
- ✓ Benzer alanlarda yaygınlaştırılması için tarımsal-ekolojik yönetim stratejisinin oluşturulması,
- ✓ Küçük ölçekli tarımsal işletmeleri güçlendirirken, tarımsal faaliyetlerden kaynaklı yer altı ve yer üstü su kütlesinin , toprak ve yüzey suyu kirliliğinin önlenmesi,
- ✓ Biyolojik çeşitliliğin korunması ,
- ✓ Karbon yutak kapasitesinin artırılmasına yönelik örnek bir üretim modeli oluşturulacaktır.

Proje Pilot Alanı

Pilot alan olarak Yeniçağa, Bolu önerilmiştir. Proje alanı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüzce Sulak Alan ilan edilen ve Doğa Koruma alanı olarak belirlenen Yeniçağa gölü ve çevresindeki turbalık alanların (koyu yeşil) dışında kalan tarım arazilerini kapsamaktadır (açık yeşil ile gösterilen alanlar)

Tarım Alanları	5300 ha
Koruma Alanı	700 ha

İklim Değişikliğine Dirençli Tarımsal Üretim Modelinin Eskişehir İlinde Uygulama Ve Yaygınlaştırılması Projesi

Proje Ön onay almıştır. 2023 yılı içerisinde başlaması öngörülmektedir.

Proje; Toprağın korunması, yağmur hasadı ve doğrudan ekim yöntemleri ile sınırlı kaynağı olan suyun efektif kullanılması ve biyolojik çeşitliliğin artırılması gibi koruyucu tarım tekniklerinin kullanılarak köy bazında iklim değişikliğine dirençli bir tarımsal üretim metodunun uygulanması hedeflenmektedir.

İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı ile yürütülecek olup , Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Proje süresi 18 aydır.

Bütçesi 150.000€ olup %90 oranında hibeli (%10'luk kısım aynı) 135.000€'dur.

Bu uygulamalarda yapılacak faaliyetler:

Tarımsal faaliyetlerde kullanılmak üzere doğrudan ekim mibzeri temini, üretim planlamasının yapılmasını müteakiben tohum, gübre ve zirai ilaç gibi tarımsal girdilerin temini ve uygulama ekimlerinin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

iklime uyum

Sürdürülebilir Tarım İçin Topraklarımızın Organik Maddesini Artırmalıyız

- i. Koruyucu Tarım
- ii. Canlı Rüzgar Perdesi
- iii. Yağmur Hasadı ve Verimli Sulama Teknikleri
- iv. Organik Tarım
- v. Hayvancılık Ve Tarım Entegrasyonu
- vi. Entegre Bitki Besin Yönetimi
- vii. Entegre Mücadele Yönetimi

DİNLEDİğİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM

www.tarimorman.gov.tr

Abdüssamet AYDIN

İklim Değişikliğine Uyum Koordinatörü

abdussamet.aydin@tarimorman.gov.tr

TRGM | Sen Üret Yeter